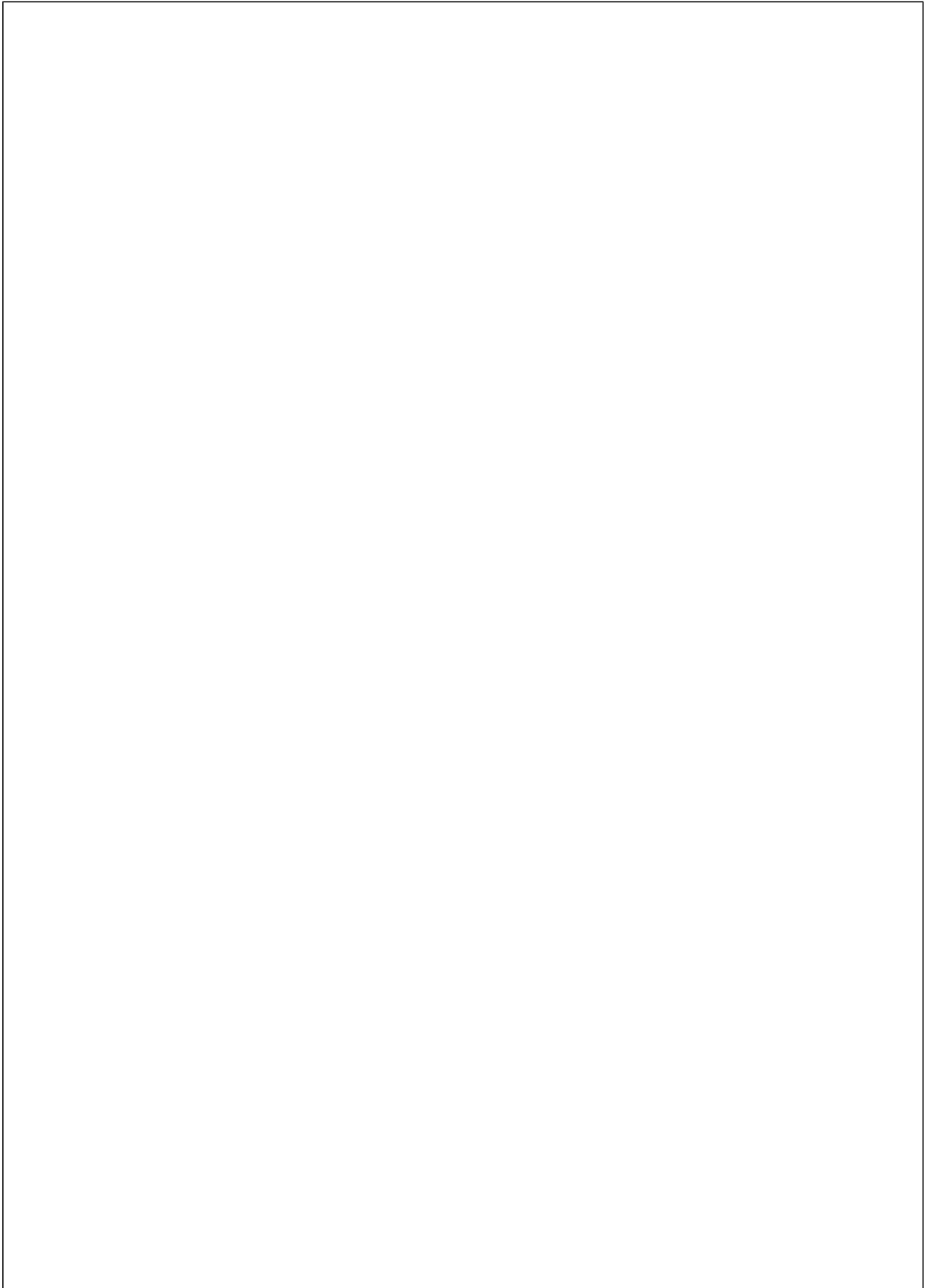

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/202599,TEKST-AUDIO-70-lat-temu-odbyl-sie-I-Memorial-Janusza-Kusocinskiego.html>
28.02.2026, 09:26

[Następny](#)

[Powrót](#)

[TEKST+ AUDIO] 70 lat temu odbył się I Memoriał Janusza Kusocińskiego

19 i 20 czerwca 1954 r. na stadionie Wojska Polskiego w Warszawie odbył się międzynarodowy mityng lekkoatletyczny. Zawody są rozgrywane do dziś, a patronuje im wybitny lekkoatleta Janusz Kusociński.

17.06.2024

Sportowiec

Kusociński, rocznik 1907, był wielokrotnym mistrzem i rekordzistą Polski w biegach średnio- i długodystansowych. Największy sukces osiągnął na igrzyskach olimpijskich w Los Angeles (1932 r.) – zdobył wówczas złoty medal w biegu na 10 tys. metrów.

Po ukończeniu studiów w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego, trener i dziennikarz. Jednocześnie do wybuchu II wojny światowej czynnie uprawiał sport.

Żołnierz Wojska Polskiego i podziemia

We wrześniu 1939 r. ochotniczo zgłosił się do Wojska Polskiego. Walczył w obronie stolicy. Dwukrotnie ranny, został odznaczony Krzyżem Walecznych. Pod okupacją niemiecką pracował jako kelner w nowo otwartej gospodzie „Pod Kogutem” przy ul. Jasnej w Warszawie. Zarazem zaangażował się w działalność niepodległościową w konspiracyjnej Organizacji Wojskowej „Wilki”.

W wyniku denuncjacji został pod koniec marca 1940 r. aresztowany przez gestapo. Był przetrzymywany w więzieniu mokotowskim przy ul. Rakowieckiej, a następnie w siedzibie gestapo przy al. Szucha – i w czasie przesłuchań torturowany. Znalazł się w grupie więźniów rozstrzelanych przez Niemców 20 i 21 czerwca 1940 r. na obrzeżach Puszczy Kampinoskiej pod Warszawą. Egzekucje w pobliżu wsi Palmiry były częścią niemieckiej akcji ludobójczej wymierzonej w polskie elity.

Upamiętnienie

W 2009 r. „za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, za osiągnięcia sportowe w dziedzinie lekkoatletyki” Kusociński został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Dziś jest patronem wielu ulic i szkół.

Na jego cześć od 1954 r. są organizowane międzynarodowe zawody lekkoatletyczne – Memoriał Janusza Kusocińskiego. Jedną z inicjatorów imprezy była Maria Kwaśniewska, brązowa medalistka olimpiady w Berlinie (1936 r.).

„Trzeba stwierdzić, że zawodów lekkoatletycznych o podobnym zasięgu nie mieliśmy jeszcze w Warszawie, a piękny sport lekkoatletyczny zyska dzięki nim dalsze rzesze zwolenników”

- czytamy w „Życiu Warszawy” z 19 czerwca 1954 r.

Dwa dni później „Przegląd sportowy” tak podsumowywał pierwszą imprezę: „Ponad 40.000 widzów w ciągu dwóch dni oglądało w Warszawie piękną walkę czołowych lekkoatletów dziesięciu państw. [...] Polacy odnieśli sześć zwycięstw i zostali wyprzedzeni pod tym względem jedynie przez doskonałych lekkoatletów i lekkoatletki Związku Radzieckiego [...]. Prawie we wszystkich konkurencjach walka była bardzo zacięta, a poziom godny igrzysk olimpijskich”.

Przez siedem dekad na mityngu pobito dziesiątki rekordów świata, Europy i Polski, a na starcie stawały największe gwiazdy lekkoatletyki. Tegoroczny, już siedemdziesiąty ORLEN Memoriał Janusza Kusocińskiego odbył się 18 maja na Stadionie Śląskim w Chorzowie.

Instytut Pamięci Narodowej w rozmaity sposób przybliży sylwetkę Janusza Kusocińskiego – wybitnego sportowca i gorącego polskiego patriotę.

Zachęcamy Państwa do zapoznania się z [biograficzną wystawą elementarną o tym lekkoatlecie](#), przygotowaną przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Łodzi:

W portalu IPN przystanekhistoria.pl można znaleźć artykuł dr Eweliny Ślęzak o Januszu Kusocińskim pt. [„Wyścig Kusego z tacą do gościa”, czyli historia Gospody pod Kogutem](#).

O niemieckich egzekucjach w Palmirach przeczytaj Państwo także w artykule Ewy Wójcickiej [Tylko sosny były świadkami. Egzekucje w Palmirach](#) i dr Anny Czocher [Palmiry – symbol niemieckiego okrucieństwa](#).

Polecamy również zapis wideo dyskusji o Januszu Kusocińskim, zorganizowanej 20 lutego 2023 r. w Przystanku Historia IPN im. Janusza Kurtyki w Warszawie:

AUDIO:

Pliki do pobrania

[Paweł Sztama \(BBH IPN\) o Januszu Kusocińskim \(wav, 30.44 MB\)](#)

[Paweł Sztama \(BBH IPN\) o Januszu Kusocińskim \(mp3, 4.14 MB\)](#)

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala